

PRIKAZ

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA IPS -98

Damir Horga

Filozofski fakultet, Zagreb, Hrvatska

Bellingham, SAD, 27 - 29. lipnja 1998.

U organizaciji Međunarodnog društva fonetskih znanosti (International Society of Phonetic Sciences - ISPhS) od 27. do 29. lipnja ove godine održana je Međunarodna konferencija IPS - 98 na Western Washington University u Bellinghamu, gradiću stotinjak kilometara sjeverno od Seattlea, na krajnjem sjeverozapadu SAD-a. Bila je to satelitska konferencija Međunarodnog akustičkog kongresa (Seattle, 20. do 26. lipnja 1998.) i Američkog akustičkog društva kod nas poznatog po časopisu *Journal of Acoustical Society of Amerika*.

Na svjetskoj su razini fonetičari ili, mnogo šire, stručnjaci koji se bave govorom formalno organizirani u dvije međunarodne udruge. Jedna je International Phonetic Association (IPA) osnovana 1886. u Parizu sa svrhom da preko svojeg časopisa *Le Maître Phonétique* promiče uporabu međunarodne fonetske transkripcije u nastavi stranih jezika i tako pomaže nastavnicima u praktičnom radu... Povezanost fonetike i nastave stranih jezika u to se doba očitovala i time što je u časopisu objavljivana i Deklaracija o načelima nastave stranih jezika u šest kratkih članaka, koji su bili svojevrsan manifest direktnih metoda nastave stranih jezika razvijenih u posljednja dva desetljeća prošlog stoljeća. *Le Maître Phonétique* je prerastao u pravi fonetski časopis, ali se i dalje brine o pitanjima međunarodne fonetske abecede, a zove se *Journal of International Phonetic Association* i izlazi dva puta na godinu. Međunarodno fonetsko društvo ima oko šesto članova i njegova je glavna aktivnost, osim tiskati časopis, organizacija međunarodnih kongresa fonetičara svake četiri godine. Od prvog kongresa održanoga 1928. godine u Amsterdamu do sada ih je održano trinaest, a sljedeći je iduće godine u Berkeleyju (San Francisco, SAD).

Druga je međunarodna fonetska organizacija *International Society of Phonetic Sciences* (ISPhS). Tu je udrugu 1977. godine osnovala skupina članova IPA. Oni su smatrali da, za razliku od "mamutskih" kongresa u organizaciji IPA, treba održavati konferencije s manjim brojem sudionika, koje bi omogućile dublju raspravu o fonetskim pitanjima i prisnije kontakte sudionika. Na taj način također je moguć intenzivniji rad na razvoju fonetskih znanosti, osobito u onim dijelovima svijeta koji u tome zaostaju. Međutim, od osnutka su održane samo tri konferencije. ISPhS izdaje bilten *Phonetician*, koji obavještava o zbivanjima u fonetici, o novostima u istraživačkim metodama i priborima, a donosi također i stručne i znanstvene radove. Formalno, udruga ima oko 400 članova, ali za razliku od IPA u kojoj je članstvo osobno, u ISPhS se učlanjuju nacionalne fonetske

udruge. Na konferenciji u Bellinghamu održana je sjednica Uprave udruge i opća sjednica udruge na kojoj se s funkcije predsjednika društva povukao Harry Hollien (SAD), a za novog je predsjednika izabran Jens-Peter Kostner (Njemačka). Također je, uz druge organizacijske odluke, odlučeno nastaviti razgovore s IPA o definiranju odnosa dviju udruga jer, temeljno, obje imaju iste ciljeve promicanja fonetskih znanosti, a i mnogi su članovi istodobno članovi objiju udruga.

U pozivu na sudjelovanje za konferenciji bile su predložene sljedeće teme: Akustika govora, Povezanost fonetike i tehnologije, te novi i originalni prilozi u bilo kojem području istraživanja u fonetskim znanostima. Na konferenciji je sudjelovalo pedesetak znanstvenika, a održano je 29 referata (po 20 minuta za izlaganje i 10 minuta za raspravu), koji su bili podijeljeni u sljedeće tematske blokove: Istraživanja pojedinih jezika, Prozodija, Govorna proizvodnja, Prepoznavanje govornika i Međujezična istraživanja. Jedno je cijelo prijepodne konferencije bilo posvećeno raspravi o ranom razvoju govora i jezika s četiri pozvana predavača i jednosatnim okruglim stolom i raspravom o toj temi.

U nešto detaljnijoj podjeli mogle su se izdvojiti sljedeće tematske cjeline: izneseni su zadaci i organizacijski modeli forenzičke fonetike i primjena fonetskih, pa i lingvističkih postupaka u identifikaciji govornika; opisani su oni fonetski parametri koji se mijenjaju kod alkoholiziranih govornika ili govornika koji su prehladjeni; promatrani su formanti pjevanih vokala; ispitivana su svojstva ventilacije u govornom disanju; neke su izgovorne karakteristika glasova opisane elektropalatografskom metodom ili je laringoskopski promatrana artikulacija faringala i artikulacija vokala kod različitih kvaliteta glasa; nekoliko se referata bavilo govornom tehnologijom te sintezom i prijenosom govornih signala i organizacijom baza podataka za neke jezike; u području međujezičnih istraživanja promatrane su razlike u kakvoći glasa i načini fonetskog prihvaćanja stranih imena; u proučavanju prozodije istraživani su neki akcenatski i intonacijski modeli. Najzaokruženija cjelina je, dakako, bila tema o ranom razvoju govora i jezika. Christopher A. Moore je na temelju eksperimentalnih podataka pokazao da su razvoj govorne motorike i druge tjelesne motorike procesi koji se razvijaju paralelno, ali samostalno. Ray D. Kent je povezo fiziološki i anatomske razvoj s fazama govornog razvoja, pokazujući da razvoj govora ovisi o biološkoj osnovi, ali da biološko i govorno sazrijevanje opet nisu u svim elementima istodobni procesi. Carol Stoel-Gammon je govorila o razvojnim procesima koji su univezalni i onima koji su jezično specifični, a Harvey M. Sussman je praćenjem jednog djeteta od 7-og do 40-og mjeseca promatrao koartikulacijske karakteristike u slogu CV i kako se dijete približava koartikulacijskim karakteristikama izgovora odrasle osobe.

U fonetskom svijetu poznata imena H. Hollien, W. Majeovski, J. Esling, R. Kent, H. M. Sussman, A. Braun, H. Künzel, J.-P. Kostner i drugi osigurali su visoku razinu i izlaganja i rasprava. Radovi konferencije će biti objavljeni.

Iz Hrvatske na konferenciji je sudjelovao D. Horga izlaganjem "The long-term average spectrum of voice quality in L1 and L2 speakers".